

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro základní vzdělávání

NAŠE ŠKOLA

Školní vzdělávací program

Základní školy Církvíce, okres Kutná Hora

285 33 Církvíce 7

verze 4/2016

č. j. ZŠ 130/2016

I. Identifikační údaje

Údaje o škole: Základní škola Církvice, okres Kutná Hora

285 33 Církvice 7
IČO 750 349 30, IZO102 226 261
příspěvková organizace

ředitelka Mgr. Ludmila Hrušková

kontakty: tel. 327 571 494
e-mail: info@zscirkvice.cz
www.zscirkvice.cz

Zřizovatel: Obec Církvice,

IČO 00 236 012
285 33 Církvice 6

kontakty: tel. 327 571 633
327 571 491
e-mail: cirkvice@volny.cz
podatelna@cirkvice.cz

Platnost dokumentu od 1. září 2016

Mgr. Ludmila Hrušková
ředitelka ZŠ

předseda Školské rady

II. Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Jsme venkovská škola s 1. stupněm, umístěná v centru obce. Kolem patrové budovy je školní zahrada se zabudovaným sportovním zařízením, která je částečně krytá vzrostlými stromy.

Dosažitelnost školy je velmi dobrá. Z okolních obcí je spojení autobusové i vlakové. Škola je důležitým centrem nejen vzdělávacím, ale i společenským a kulturním. Její činnost významně doplňuje a obohacuje život v obci. Při realizaci svých akcí úzce spolupracuje s rodiči, MŠ, OÚ a dalšími organizacemi v obci.

Naše škola má v obci dlouholetou tradici, zaznamenanou již v 16. století. Patří mezi školy rodinného typu. Všechny děti se navzájem dobře znají, spolupracují při různých činnostech, účastní se společných kulturních i sportovních akcí a vzájemně se doplňují. Vyučující i žáci se setkávají při různých příležitostech, takže nikdo není pro žádného žáka neznámý.

V roce 2009 proběhla kompletní rekonstrukce budovy školy s přístavbou dalších prostor, hrazená převážně z dotací EU.

Při ní byla vyměněna okna, vybudováno nové ústřední vytápění a sociální zařízení. Změnila se i dispozice některých prostor.

Přístavbou vznikly dvě velké místnosti s kabinety pro školní družinu. Bývalé prostory ŠD byly využity pro novou učebnu a sborovnu.

Škola má také samostatnou počítačovou učebnu a třídu pro výuku VV a PČ. Z ní je vstup na velkou terasu, která může být také využita pro vyučování. Celá budova byla zateplena a dostala novou fasádu.

Veškeré práce probíhaly za plného provozu školy od ledna do září.

Vybavení školy

Žáci jsou vyučováni v 5 ročnících. Průměrná naplněnost tříd se pohybuje kolem 15 žáků.

Podle počtu žáků mohou být některé ročníky spojené. První ročník bývá zpravidla samostatný.

Ve škole jsou v současnosti 3 odborné učebny: počítačová, jazyková a pracovní-výtvarná. Škola nemá vlastní tělocvičnu. Pro výuku TV využívá sokolovnu TJ Církvice v Jakubě, vzdálenou asi 8 min. chůze a hřiště v obci.

Obědy zajišťuje školní jídelna při místní MŠ. Žáci tam dochází za dozoru vyučujících.

Materiální vybavení školními pomůckami a technickým zařízením patří mezi nadstandardní díky darům od sponzorů a činnosti Unie rodičů, fungující při ZŠ. Prostorové uspořádání třídy a pracovního místa respektují nároky na žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

V rámci rekonstrukce proběhla i modernizace vybavení. V počítačové učebně byly instalovány nové počítače a ve dvou třídách interaktivní tabule s audio-video technikou. V současné době jsou touto technikou vybaveny již všechny třídy. Počítače jsou

napojeny na internet. Učitelům jsou k dispozici dvě kopírky, tiskárny a scanner. Škola má vlastní webové stránky, které aktuálně informují o činnosti školy a jsou doplňovány fotografiemi a videy. Školní pomůcky jsou podle finančních možností průběžně doplňovány a modernizovány.

Škola počítá s účastí v dalších projektech, umožňujících postupné dovybavení moderní technikou a pomůckami, jako např. speciální učebnice, kompenzační a jiné pomůcky, které jsou nezbytné pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných, i s prostory pro školní poradenské pracoviště.

Naše škola neumožňuje bezbariérový přístup. K zajištění bezbariérovosti se budeme snažit využít nabízených projektů.

Součástí školy je také **školní družina**, která má k dispozici dvě velké místnosti s kabinetem. Její náplní je efektivní využití volného času. Žáci zde mají možnost rozvíjet své sportovní, hudebně-dramatické a pracovní schopnosti.

Při vhodném počasí žáci využívají prostory školní zahrady ke sportu a relaxaci.

Během školního roku se žáci účastní mnoha sportovních a kulturních akcí pořádaných školou, ale i jinými subjekty.

V době mimo vyučování mohou žáci využívat pestrou nabídku školních kroužků nebo činností spolků v obci: SK, TJ, SDH, obecní knihovny, atd.

Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání a život školy:

- vhodná struktura pracovního a odpočinkového režimu žáků a učitelů s dostatkem relaxace a aktivního pohybu;
- vhodný režim vyučování respektující hygienu učení a věk žáků;
- vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků);
- zdravé prostředí učeben a ostatních prostorů školy – podle platných norem (odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostorů);
- dodržování zákazu kouření, pití alkoholu a požívání jiných škodlivin v budově a areálu školy;
- ochrana žáků před úrazy;
- výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů; pravidelná kontrola zařízení z hlediska jejich bezpečnosti;
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost učitelů poskytovat první pomoc.

Psychosociální podmínky:

- vytváření přátelského prostředí, podmínek pro zdravé učení a otevřeného partnerství jak mezi žáky a učiteli, tak mezi učiteli a vedením školy;
- vzdělávání propojené v přiměřené míře s každodenním životem
- přiměřenost vzdělávání věku a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáků, hodnocení v souladu s jejich individuálními možnostmi a dosaženým pokrokem, dostatek zpětné vazby, tolerantnost k chybám
- příznivé sociální klima, posilování vzájemné úcty, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost se třídou, školou;
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy;
- spoluúčast žáků na vzdělávání a životě školy, která přechází do modelu demokratického společenství – budování komunity na principech svobody, odpovědnosti, stability společných pravidel, spravedlnosti, spolupráce;
- časná informovanost žáků a zákonných zástupců žáků o dění uvnitř školy i mimo ni.

Charakteristika pedagogického sboru

- počet vyučujících se odvíjí od počtu žáků a tříd ve školním roce.
- pedagogičtí pracovníci splňující podmínky stanovené zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, schopní podílet se i na dalších činnostech ve škole;
- pedagogičtí pracovníci s potřebnými profesními dovednostmi jsou komunikativní ve směru k žákům, jejich zákonným zástupcům, ostatním pedagogům a odborníkům zajišťujícím pro školu speciální služby, schopní diagnostikovat žáky a motivovat je k další činnosti, udržet neformální kázeň, průběžně se vzdělávat, hodnotit a modifikovat svou činnost;
- v případě potřeby nabízíme odbornou pomoc žákům a jejich zákonným zástupcům – konzultace s PPP, popřípadě s SPC, případně zajištění asistenta pedagoga.
- všichni vyučující se stále průběžně vzdělávají, účastní se seminářů zaměřených na zdokonalení výuky a nové poznatky vzdělávání a změny ve školství
- řídicí pracovníci mají výrazné manažerské, organizační i pedagogické schopnosti, jsou schopni vytvářet motivující a zároveň náročné profesionální klima, usilují o neustálý odborný a profesní růst svůj i svých podřízených, s koncepčním myšlením a stylem práce, schopní poradit, ale i zaštitit učitele vůči negativním vnějším vlivům.

Charakteristika žáků

Převážná většina žáků je z naší obce. Máme dobré zkušenosti s integrací žáků se specifickými poruchami učení a chování, žáků nadaných, ale i dětí s dalšími speciálními vzdělávacími potřebami. V posledních letech k nám dojíždí žáci i z okolních obcí.

Dlouhodobé projekty

Žáci naší školy absolvují pravidelně během školního roku 10 lekcí výuky plavání, kterou zajišťuje Plavecká škola v Kutné Hoře. Škola se také zaměřuje na udržování a rozšiřování lidových tradic. Každoročně připravuje program a výzdobu na *Vánoce*, *Velikonoce* a Zahradní slavnost.

Pravidelně se také žáci účastní exkurzí a výletů, doplňujících výuku. Podle nabídky navštěvují divadelní vystoupení a různé výstavy, účastní se sportovních a jiných soutěží. V závěru roku žáci 3. až 5. ročníku mají možnost absolvovat pobyt v přírodě.

Škola není zapojena do žádné mezinárodní spolupráce.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícími, nebo je kontaktovat prostřednictvím e-mailu či telefonu (v době mimo vyučování).

Funguje a neustále se aktualizuje systém informací směrem k žákům, k učitelům, k vedení školy, k zákonným zástupcům žáků, partnerům školy a mezi jednotlivými aktéry vzdělávání navzájem

- setkávání se zákonnými zástupci žáků a jinou veřejností (např. školskou radou) – seznamování se záměry školy, s cíli, způsoby výuky, hodnocením žáků, s pravidly života školy, vzájemné hledání řešení problémů žáků týkající se jejich výchovy a vzdělávání (třídní schůzky)
- vzdělávací strategie otevřená vůči zákonným zástupcům žáků (webové stránky, veřejně přístupné ŠVP)
- prostor pro setkávání učitelů s rodiči se zákonnými zástupci žáků (konzultační hodiny)
- školní poradenství pro zákonné zástupce žáků ve výchovných otázkách, otázkách učení žáků, včetně problematiky podpůrných opatření (konzultační hodiny, třídní schůzky)
- informace o jednotlivých žácích potřebné pro individuální formy vzdělávání (konzultační hodiny, třídní schůzky)

- možnost účasti rodičů zákonných zástupců žáků ve výuce a na výchovných a vzdělávacích činnostech organizovaných školou (otevřené hodiny)
- vytváření společenských vztahů školy a veřejnosti (kulturní akce školy)

Při ZŠ funguje sdružení **Unie rodičů**, které ve spolupráci se školou pořádá různé akce. Získané finanční prostředky věnuje na potřebné školní pomůcky, přispívá na kulturní pořady nebo dopravu.

Rodiče a ostatní veřejnost jsou informováni o činnosti školy prostřednictvím webových stránek školy, které jsou průběžně doplňovány.

Velmi dobrá je spolupráce s místní **MŠ**. Děti se společně účastní kulturních vystoupení v mateřské nebo základní škole. Navzájem se navštěvují s různým programem. Při zápisu tak přichází předškoláci bez obav do známého prostředí. Také učitelky obou škol si vzájemně poskytují potřebné informace.

Škola spolupracuje i s místními organizacemi, které nabízí žákům různé volnočasové aktivity. **Sportovní klub** trénuje oddíl žáků v kopané, **TJ** zajišťuje cvičení žactva, **SDH** má skupinu mladých hasičů. Děti mohou navštěvovat obecní knihovnu v Církvici .

Dobré fungování školy podporuje **obecní úřad**, který zajišťuje potřebné finanční prostředky. K fungování školy se vyjadřuje **školská rada**.

III. Charakteristika školního vzdělávacího programu

ŠVP vychází z koncepce Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Jeho cílem je pomoci žákům získávat a postupně zdokonalovat klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného na praktické jednání v různých životních situacích.

Na utváření klíčových kompetencí se podílí 9 vzdělávacích oblastí s jednotlivými vzdělávacími obory. Realizace výuky v ZŠ probíhá v konkrétních vyučovacích předmětech, které respektují cílová zaměření stanovená RVP.

ŠVP je součástí povinné dokumentace školy, musí být zpřístupněn veřejnosti, aby se každý zájemce měl možnost seznámit s jeho obsahem, aby do něj mohl každý zájemce nahlížet a pořizovat si z něj opisy a výpisy, popřípadě požádat o kopii.

Zaměření školy

Naše škola chce připravovat své žáky tak, aby měli takové znalosti a dovednosti, které budou moci stále rozvíjet podle svých schopností a potřeb pro dobré uplatnění v praktickém životě. Ve výuce chceme používat efektivní metody, které budou žáky zajímat a motivovat k práci nejen individuální, ale i skupinové – týmové, aby poznali význam spolupráce a vzájemného respektování. Aby nepodceňovali žádnou smysluplnou práci nebo činnost a pochopili, že vzdělání je základem k dalšímu uplatnění.

Chceme učit žáky využívat komunikační a informační technologie k získávání potřebných informací.

Chceme vést žáky k zodpovědnosti za své konání a chápání následků svého jednání.

Chceme žáky seznamovat s pravidly stanovenými pro dobré fungování společnosti a důležitostí jejich dodržování (školní řády, dopravní předpisy...), i s následky jejich porušování.

Chceme vést k poznání spřízněnosti člověka s přírodou, jejími zákonitostmi, a nutností chránit ji a pečovat o ni.

Chceme, aby žáci pochopili význam kultury v životě člověka a mohli rozvíjet své nadání v tomto směru.

Chceme, aby navázali na dobré tradice našich předků, zachovali je, pokračovali v nich a předávali dál.

Chceme se věnovat všem žákům podle jejich schopností a potřeb, nadaným i s určitými problémy a vytvářet jim maximálně možné podmínky pro další rozvoj.

Chceme klást důraz na všeobecné vzdělání a rozvoj dovedností, ale i podporovat žáky s určitým druhem nadání (nejen intelektuálním, ale i hudebním, pohybovým, výtvarným nebo sportovním).

Naším cílem je vést žáky ke zdravému životnímu stylu, zájmu o ostatní ve smyslu pomáhat si, k zájmu o kulturu, ať pasivní nebo aktivní, ale především k práci na vlastním rozvoji.

ŠVP sleduje rozvíjení klíčových kompetencí žáků, důležitých pro život každého jedince, propojujících navzájem více vzdělávacích oblastí a oborů a tvořících základ celkové vzdělanosti žáků.

Cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami včetně žáků nadaných a mimořádně nadaných

Vzhledem ke vzdělání a zkušenostem vyučujících umožňuje škola také výuku žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (SPUCH - s poruchami učení či chování, tělesným, smyslovým nebo jiným znevýhodněním). Všem dětem se věnujeme podle jejich výkonů a potřeb – jak dětem nadaným tak i s různými poruchami učení. Při výuce uplatňujeme speciální přístup, vhodné metody a postupy. Vyučující jsou kompetentní pomoci žákům rozvíjet jejich vnitřní potenciál a podporovat jejich sociální integraci ve společnosti. ŠVP u těchto žáků naplňujeme formou individuální integrace, kterou nám usnadňuje menší počet žáků ve třídách. Vyučující úzce spolupracují s PPP v Kutné Hoře a Kolíně a podle jejich doporučení vytváří *individuální vzdělávací plány, plány pedagogické podpory* žáka se speciálními vzdělávacími potřebami a pro žáky nadané a mimořádně nadané. IVP i PLPP jsou pravidelně vyhodnocovány.

Všichni pedagogičtí pracovníci se průběžně seznamují s novými odbornými poznatky z této oblasti a rozšiřují si své znalosti.

1.Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Těmto žákům naše škola zajišťuje péči a bezplatné poskytování podpůrných opatření v souladu s § 16 školského zákona ve všech bodech.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňujeme bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. Upravené očekávané výstupy pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními vzdělávané podle RVP ZV musí být na vyšší úrovni, než jsou očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). To znamená, že části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením jsou zohledňována jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga

Jsme školou, která umožňuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Žákům nabízíme skutečný individuální přístup v průběhu celého výchovně vzdělávacího procesu. Naši školu navštěvuje řada žáků, u kterých byla (na různé úrovni postižení) diagnostikována specifická porucha učení, specifická porucha chování a máme zkušenosti i se vzděláváním žáků s dalšími speciálními vzdělávacími potřebami jako např. autismus, lehká mentální retardace, tělesné postižení. Při zabezpečení výuky těchto žáků škola uplatňuje především inkluzivní přístup (začlenění). Naše škola chce využívat výhod daných samotnými objektivními příčinami a uplatňovat tedy hlavně individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami při jejich začlenění (inkluzi) v různorodém kolektivu třídy.

Inkluzivní přístup k zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (obecně – žáků s různými vzdělávacími možnostmi a různými vzdělávacími potřebami) spočívá především ve volbě vhodných forem a metod práce jednotlivými vyučujícími v konkrétních třídních kolektivech (skupinách žáků), zvolené tak, aby umožnily plné individuální rozvíjení schopností žáků (s

ohledem na jejich různé individuální možnosti, potřeby a odlišnosti). V praxi se jedná o upřednostňování takových forem a metod práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně doplňujících se kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. Při důsledném uplatňování tohoto přístupu:

- nejsou děti v procesu vyučování a učení na sobě nezávislé, ale vzájemně se v učebních situacích potřebují,
- uvědomují si svůj význam pro kolektiv a význam kolektivu pro sebe,
- věří, že ve spolupráci lze naplňovat osobní i společné cíle,
- vnímají odlišnost jako podmínku efektivní spolupráce.

System péče o žáky s priznanými podpurnými opatřeními ve škole

Integrační program školy je nastaven tak, aby umožňoval osobnostní rozvoj každého žáka ve prospěch jeho osobnostního maxima. Do integračního programu jsou zařazeni především žáci s vývojovými poruchami učení nebo chování. Tito žáci jsou vzdělávání podle plánů pedagogické podpory (PLPP) nebo individuálních vzdělávacích plánů (IVP), které jsou zpracovány na základě školního vzdělávacího programu a vycházejí ze specifických vzdělávacích potřeb žáků. Upravují obsah, formy a podmínky jejich vzdělávání. Na sestavení IVP se podílejí: třídní učitel, vyučující příslušných předmětů, pedagogicko-psychologická poradna, rodiče, případně další odborníci. IVP schvaluje ředitelka školy.

PLPP lze vytvořit i bez doporučení ŠPZ, a je pravidelně vyhodnocován.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP:

- Třídní učitelka v součinnosti s ostatními pedagogy vypracuje aktuální posouzení žáka.
- Třídní učitelka vypracuje PLPP, s nímž jsou prokazatelně seznámeni vyučující, rodiče i žák.
- Vyučující, zákonní zástupci i žák se aktivně podílí na uskutečňování PLPP.
- PLPP je průběžně vyhodnocován písemnou formou.

IVP se vytváří na základě doporučení ŠPZ a je pravidelně vyhodnocován.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP.

- Třídní učitelka v součinnosti s ostatními pedagogy vypracuje aktuální posouzení žáka.
- Škola vyrozumí zákonné zástupce a doporučí konzultaci ve školském poradenském zařízení.
- Na základě doporučení ŠPZ škola vypracuje IVP, s nímž jsou prokazatelně seznámeni vyučující, rodiče, případně asistent pedagoga a žák.
- Vyučující, asistent pedagoga, zákonní zástupci i žák se aktivně podílí na uskutečňování IVP.
- IVP je průběžně vyhodnocován písemnou formou.

Příklady konkrétních zaměření předmětů speciálně pedagogické péče jsou uvedeny v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin;
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků;
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

2.Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Specifika mimořádně nadaných žáků:

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky
- problematický přístup k pravidlům školní práce
- tendence k vytváření vlastních pravidel
- sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být i kontroverzní
- vlastní pracovní tempo
- vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu
- rychlá orientace v učebních postupech
- záliba v řešení problémových úloh zvláště ve spojitosti s vysokými schopnostmi v oboru
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
- vhled do vlastního učení
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí
- Pro vytváření pozitivního klimatu mimořádně nadaným žákům je zapotřebí dostatek vnímavosti okolí ke specifikům žáka. Škola například může upravit způsoby výuky.
- Při vzdělávání mimořádně nadaných žáků by měl způsob výuky žáků vycházet důsledně z principů individualizace a vnitřní diference.

Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na něž je třeba reagovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky. Mimořádně nadaný žák může disponovat jedním, ale i několika druhy nadání. Při zjišťování mimořádného nadání žáků škola sestaví PLPP, případně spolupracuje s poradenským pracovištěm se souhlasem zákonných zástupců žáka a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky nebo jim může být nabídnut přestup na ZŠ s rozšířenou výukou předmětů nebo vstup na víceleté gymnázium. V rámci výuky je možné zařazovat práci podle nadání žáka v diferencované skupině. Pro nadané žáky učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá úrovni jejich předpokladů, schopností a dovedností v určité oblasti nadání a která danou úroveň zároveň rozvíjí. Nadaní žáci individuálně nebo skupinově mohou navštěvovat vybrané bloky výuky ve vyšším ročníku.

System péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka. PLPP lze vytvořit i bez doporučení ŠPZ, a je pravidelně vyhodnocován.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP:

- Třídní učitelka v součinnosti s ostatními pedagogy vypracuje aktuální posouzení žáka.
- Třídní učitelka vypracuje PLPP, s nímž jsou prokazatelně seznámeni vyučující, rodiče i žák.
- Vyučující, zákonní zástupci i žák se aktivně podílí na uskutečňování PLPP.
- PLPP je průběžně vyhodnocován písemnou formou.

IVP se vytváří na základě doporučení ŠPZ a je pravidelně vyhodnocován.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP.

- Třídní učitelka v součinnosti s ostatními pedagogy vypracuje aktuální posouzení žáka.
- Škola vyrozumí zákonné zástupce a doporučí konzultaci ve školském poradenském zařízení.
- Na základě doporučení ŠPZ škola vypracuje IVP, s nímž jsou prokazatelně seznámeni vyučující, rodiče, případně asistent pedagoga a žák.
- Vyučující, asistent pedagoga, zákonní zástupci i žák se aktivně podílí na uskutečňování IVP.
- IVP je průběžně vyhodnocován písemnou formou.

Příklady pedagogicko-organizačních úprav:

- plány pedagogické podpory, individuální vzdělávací plány
- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- vnitřní diferenciací žáků v některých předmětech
- přeskočení ročníku po vykonání rozdílových zkoušek
- zahájení povinné školní docházky před dosažením šesti let věku
- motivování žáka k účasti v soutěžích a olympiádách (reprezentaci školy) a tím i k dalšímu rozvoji jeho nadání

Nicméně je nutné stále komunikovat jak s rodiči žáka, tak i s PP poradnou, případně dalšími odborníky.

3.Péče o žáky se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného od prostředí, v němž vyrůstají žáci pocházející z majoritní populace. Jsou to žáci z různých u nás již žijících menšin nebo žáci přicházející k nám v rámci migrace (především azylanti a účastníci řízení o udělení azylu). Žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením jsou častěji ohroženi sociálně patologickými jevy. Proto je nezbytné i všem těmto žákům věnovat specifickou péči. Dlouhodobým cílem naší školy je integrace žáků z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí, ochrana jejich minoritní kultury a podpora jejich úspěšnosti v majoritní společnosti. Proto vnímáme jinou národnost, etnicitu či hodnotovou orientaci všech svých žáků a v rámci možností pružně reagujeme na jejich kulturní rozdíly, případně vypracováváme pro tyto žáky plány pedagogické podpory nebo individuální vzdělávací plány, které by jejich potřebám maximálně vyhovovaly.

Při zjištění, že školu navštěvuje žák se soc. znevýhodněním, je nutné pečlivě sledovat, zda má vše potřebné pro výuku, zda nestrádá, a citlivě postupovat při řešení jakéhokoliv problému. S rodiči řešit alternativní možnosti při náročnějších požadavcích školy (výlety, exkurze, kulturní představení.....). V případě potřeby spolupracovat s odborem sociální péče a příslušným dětským lékařem, příp. obecním úřadem.

Podmínky vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Pro úspěšné vzdělávání žáků z kulturně odlišného a mnohdy i sociálně znevýhodňujícího prostředí je nejdůležitějším činitelem především učitel, který své žáky i jejich rodinné prostředí dobře zná, dovede volit vhodné přístupy a vytváří ve třídě i ve škole příznivé společenské klima. Škola využívá výukové postupy vhodné pro rozmanité učební styly žáků a různé způsoby organizace výuky, plánuje výuku tak, aby vycházela ze zájmů, zkušeností a potřeb žáků různých kultur, etnik a sociálního prostředí.

Zabezpečení výuky žáků - cizinců

Největším problémem zvládnutí českého jazyka. Naše škola by byla pomocníkem rodičů při vyhledávání škol, kde jsou realizovány kurzy českého jazyka pro tyto žáky - cizince. Zároveň by bylo nutné tyto žáky začlenit do kolektivu dětí tak, aby byla zajištěna vzájemná velmi dobrá a přátelská komunikace mezi dětmi. Tak si každý žák – cizinec velmi rychle osvojí základní slovní zásobu. Na tu je pak možné navázat při další výuce čtení, psaní a základů gramatiky. Vzdělávání se realizuje dle PLPP, IVP.

ŠVP a „komplexní“ pojetí zabezpečení výuky pro žáky s různými vzdělávacími potřebami

ŠVP vnímá zabezpečení výuky pro žáky s rozdílnými vzdělávacími možnostmi a potřebami komplexně. Patří sem:

- důsledné uplatňování výchovně vzdělávacích strategií ŠVP ve výuce,
- vhodně volené formy a metody práce vyučujícími, které podporují inkluzi
- spolupráce vyučujících s výchovnou poradkyní ve škole
- spolupráce ZŠ s PPP
- způsob zpracování učebních osnov ŠVP

Prevence sociálně patologických jevů na základě preventivního programu

Metodik primární prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky – otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, komunikace se zákonnými zástupci. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat. Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů, kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytující služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup výchovný poradce, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola využívá vybrané programy v

oblasti prevence sociálně patologických jevů. Do oblasti prevence jsou zapojeni žáci i prostřednictvím podpůrných programů dle aktuální nabídky.

Psychologická péče

Na všechny pedagogické pracovníky školy se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat je o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce školy pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky. Podporuje rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodiči a dítětem. Poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči. Podpůrné programy vypracovává i metodik primární prevence. Žáci tedy mohou očekávat, že ve škole vždy najdou dospělého, který vyslechne jejich případné problémy, zachová diskrétnost a pomůže žákovi problém řešit.